

מועד חשוון תשפ"ג

בס"ד

בחינה בהלכות מקוואות

י"ב חשוון תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לביורר ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' - עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. טבילה בנהרות

- נהר ממי מעיינות שבעקבות הגשמים התרחבה זרימתו למקומות חדשים:
- א. באר - באופן שרבו מי הגשמים על מי המעיין - האם ניתן לטבול בו בעודו זוחל במקומות הישנים שהיה הנהר זוחל מתחילתו ללא מי הגשמים? וכן באופן שרבו מי המעיין על מי הגשמים, האם ניתן לטבול במי הנהר כשהוא זוחל במקומות החדשים שיצרו מי הגשמים?
- ב. בימות החורף שרבו מי הגשמים על מי המעיין ואין מקוואות באזור והוכרחה האישה לטבול במי הנהר כשהם זוחלים - אלא שטבלה במקומות החדשים שיצרו מי הגשמים. האם עלתה לה הטבילה?
- ג. נהר - שמי המעיין ומי הגשמים שווים בו. האם נחשב כרבו מי גשמים או כרבו מי מעיין? וכיצד יש לפסוק למעשה?

עמ' 1 מתוך 4

2. הבאה על ידי דבר שמקבל טומאה

- א. האם ניתן להוליך מי גשמים למקווה או להזחיל מי מעיין שיוורדים טיפין טיפין - על ידי פשוטי כלי עץ? **נמק!**
- ב. צינור מברזל שחיברו לקרקע. האם מותר להביא על ידו מי גשמים למקווה? **פרט!**
- ג. האם מותר להמשיך מים למקווה ממקווה שלם או ממעיין על ידי צינור מברזל שאינו מחובר לקרקע?
- ד. צינור ברזל שלא מחובר לקרקע, אלא שלפני ירידת המים למקווה נופלים ונמשכים המים על הקרקע - פחות משלושה טפחים. האם המקווה כשר? מהיכן למדו הראשונים לדין זה?

3. מים שאובים

- א. מקווה בבעלות גוי והגוי מקבל שכר מן הטובלות, ויש מפתח בידי הגוי. בבדיקת המשגיח בבוקר ראה שהמקווה מלא במי גשמים כדין, האם בלילה יהיה כשר המקווה לטבילת נשים כשהגוי אומר שלא החליף את המים במשך היום או שנחשוש שמא הגוי משקר והחליף את המים במים שאובים? **פרט!**
- ב. האם פסול מים שאובים הוא מן התורה או מדרבנן, הבא שיטות ראשונים ראיותיהם - ופסק ההלכה?
- ג. הבא לפחות שלוש בעיות הלכתיות משולחן ערוך ונושאי כלים שתהיה בהם נפקא מינה אם איסור שאובים דרבנן או דאורייתא?

4. טבילה בים או במעיין

- א. האם טבילה כשרה בכל סוגי הימים בזוחלין כמעיין?
- ב. אישה נמוכה שכל גופה עולה בטבילה בפחות מארבעים סאה, האם רשאית לטבול במי מעיין בפחות מארבעים סאה? וכיצד יהיה הדין אם גל פחות מארבעים סאה - **נתלש** מן הים או מן המעיין ונפל על האישה. האם עלתה לה הטבילה?

5. ערבוב פסולים במים כשרים

- א. ארבעים סאה ממעיין או מקווה העשוי ממי גשמים, נתן סאה שאובים ונטל סאה. האם המעיין או המקווה נשארו בכשרותם, ועד כמה?
- ב. מקווה או מעיין שהשתנו מראיתם: (1) מחמת יין, (2) או מחמת חימום המים האם נפסלו?
- ג. מי מקווה שהשתנה צבעם מחמת עצמם. האם נפסלו? ומהיכן למדו הפוסקים דין זה?

6. השקה

- א. מקווה כשר בצד מקווה פסול, באר מהו שיעור גודל נקב ההשקה המתיר את הטבילה במקווה הפסול?
- ב. נקב השקה שנסתם לאחר ההשקה, האם המקווה שהושק יישאר בהכשרו? **הוכח!**

עמ' 2 מתוך 4

7. פסול זוחלין

- א. מעיין או מקווה שיש בו מי גשמים למעלה ממי סאה, ונסדק בגובהו והמים זוחלין, אלא שבכל מצב יישארו בו ארבעים סאה. האם ניתן לטבול בשעת הזחילה?
 ב. באופן שניקב המקווה בקרקעית המקווה. האם ניתן לסתום את סדק הזחילה, או למנוע זחילה עתידית על ידי דבר שמקבל טומאה?
 ג. זחילה שאינה ניכרת בקרקעית המקווה או בין ריצפת האבנים. האם נחשבת לזחילה?

8. ספיקות בנפלו בו ג' לוגין

- א. ב' מקוואות באחד ארבעים סאה והשני חסר ארבעים סאה, ונפלו שלושה לוגין שאובין לאחד מהן ולא נודע לאיזה נפלו, ושוב חזר החסר והושלם לארבעים סאה מי גשמים. האם ניתן לטבול בו לכתחילה? **נמק!**
 ב. וכיצד הדין אם אין בכל אחת מהמקוואות ארבעים סאה ונפלו לאחד מהם ג' לוגין שאובים ולאחר מכן חזרו והתמלאו שניהם ממי גשמים וטבל הטמא באחד מהם. האם עלתה לו הטבילה? **נמק!**
 ג. מקווה אחד חסר ארבעים סאה שנפלו לתוכו שלושה לוגין מים שאובים, וכעת נחלק המקווה האחד – לשני מקוואות ונמצא שבכל אחד מן המקוואות פחות משלושה לוגין שאובים, ושוב ירדו גשמים והשלימו כל אחד מן המקוואות לארבעים סאה. האם המקוואות כשרים לטבילה? **נמק!**

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

9. חזקת המקוואות

- במהלך טיול קנה ראובן רשת מתוצרת חוץ לצליית בשר. באזור הצימר של ראובן נמצא בור הפקר **המיועד לטבילה** מלא במים בשיעור ארבעים סאה - אלא שהסתפק ראובן מספר ספיקות:
 א. כשיש ספק אם מלאהו ישראל בקי בהלכה או גוי. האם המקווה כשר לטבילה?
 ב. באופן שישראל בקי אומר מילאתיו כהלכה, ושני גויים מסיחים לפי תומם או שאינם מסיחים לפי תומם מכחישים ואומרים שהם מילאו את המקווה במים שאובים – מי נאמן?
 ג. באופן שלא מצויים גויים באזור, אלא הספק אם מלאהו ישראל בקי בהלכה או ישראל שאינו בקי כיצד הדין? **נמק!**
 ד. האם כלים חדשים מתוצרת חוץ טעונים טבילה דווקא במקווה מי גשמים או שמא אפילו במקווה ממים שאובים? **נמק!**

10. טבילה בשלג

מקווה שנבנה ושופץ ככל הצורך בימי הקיץ, ורוצים לפתוח אותו בהקדם לטבילת הנשים, ולמלאותו על ידי שלג שהובא בכלים נקובים.

א. האם ניתן לטבול בשלג לפני שהופשר?

ב. האם ניתן להפשיר את השלג על ידי שישליך עליו יותר משלושה לוגין מים שאובים רותחים?

ג. חווה דעתך על פי שיטות הראשונים: קרח הנעשה ממים שאובים שהוקפאו בבית חרושת והובאו בכלים לא נקובים. האם יש מקום בהלכה בשעת הדחק להתיר את הטבילה בקרח הנ"ל לאחר שהופשר?

11. מי מעיין

בישוב חדש מרוחק נמצא סמוך ליישוב בור שבתוכו נובע מעיין בשיעור מועט, אחד מהרבנים הציע שעד שייבנו מקווה ליישוב ובכדי שלא להגיע לידי תקלה בעיכוב הטבילה - ניתן בינתיים להשליך מים שאובים לתוך המעיין עד ארבעים סאה ולטבול. השב - האם תתקבל ההצעה כאשר הטבילה תתבצע במים בשעת זחילתן או כאשר יהיו המים באשבורן ללא זחילה?

12. מקלחת לאחר הטבילה

בלנית המקווה השכונתי פנתה לרב השכונה בשאלה: נשים הדורשות להתרחץ באמבטיה של בית המרחץ לאחר הטבילה - האם ניתן לאפשר להן מחשש שימנעו מלטבול?

* * * * *

מהצלה